

สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการสื่อสารกับพฤติกรรมการป้องกันโรคจากการทำงานของผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาว่า ผู้ใช้แรงงานมีความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคจากการทำงานมากน้อยเพียงใด มีทัศนคติ ความตระหนัก และมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานอยู่ในระดับใด และสื่อที่นำความรู้ไปให้ผู้ใช้งาน ได้แก่ สื่ออะไรบ้าง ตลอดจนสื่อชนิดใดที่ได้รับความเชื่อถือจากผู้ใช้งาน ทั้งนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพสูงกับผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพต่ำกว่า ผลการศึกษาที่ได้นั้น หน่วยงานที่มีหน้าที่เผยแพร่ความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัยของผู้ใช้แรงงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง อาจได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเผยแพร่ความรู้เพื่อป้องกันโรคจากการทำงานของผู้ใช้แรงงานให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

เพื่อศึกษา

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานจากสื่อต่างๆ ของผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
3. ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ของผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
4. ทัศนคติ ความตระหนัก ต่อโรคจากการทำงาน และพฤติกรรมการป้องกันโรคจากการทำงานของผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
5. ลักษณะการถ่ายทอดข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ของผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
6. ความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางประชากรกับพฤติกรรม ปริมาณการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไป และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ของผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
7. ทัศนคติต่อการดำรงชีพ การทำงาน การใช้เวลาว่างและความมุ่งหวังในชีวิต ของผู้ใช้แรงงาน ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จำนวน 382 คน เป็นคนงานหญิงมากกว่าคนงานชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 21 – 30 ปี จบการศึกษาในระดับมัธยมต้นจนถึงระดับ ปวช. เป็นส่วนใหญ่ ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001 ถึง 10,000 บาท มีผู้ใช้แรงงานถึงร้อยละ 34.8 ที่มีรายได้ต่ำกว่าเดือนละ 5,000 บาท ส่วนสถานภาพสมรสนั้นกลุ่มตัวอย่างเป็นคน โสด และแต่งงานแล้วอย่างละครึ่ง ส่วนใหญ่มีที่พักอาศัยในหอพัก และพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ผู้ใช้แรงงานเกินครึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เก็บเงินไม่ได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องส่งเสียเลี้ยงดูพ่อแม่ทางบ้านด้วย และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 มีโรคประจำตัว

2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไป

2.1 วิทยุกระจายเสียง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเปิดรับวิทยุกระจายเสียงทุกวัน และไม่ได้เปิดรับในช่วงเวลาใดเป็นประจำแน่นอน สำหรับรายการที่ชอบฟังส่วนใหญ่เป็นรายการบันเทิง

2.2 โทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์ทุกวัน ส่วนใหญ่บอกเวลาที่เปิดรับแน่นอนไม่ได้ เวลาที่เปิดรับที่ระบุได้คือช่วงเย็น (17.00 – 21.00)น. รายการที่ชอบดูที่สุดคือรายการบันเทิง และกว่าหนึ่งในสี่ชอบชมรายการข่าว กลุ่มตัวอย่างมากกว่าหนึ่งในสี่ มีพฤติกรรมการเปิดรับไปเรื่อย ๆ ไม่ชอบสถานีใดเป็นพิเศษ รองลงมาชอบช่อง 7 และช่อง 3 ตามลำดับ

2.3 หนังสือพิมพ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ 3 – 4 วันต่อสัปดาห์ เนื้อหาที่อ่านส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาข่าวและบทความด้านบันเทิง และกลุ่มตัวอย่างเกือบ 1 ใน 4 ชอบอ่านข่าวอาชญากรรม หนังสือพิมพ์ที่ชอบอ่านมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

2.4 นิตยสาร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้อ่านนิตยสาร เรื่องที่อ่านส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความบันเทิง

2.5 สิ่งพิมพ์เช่น โปสเตอร์ เอกสารเผยแพร่ แผ่นพับ ใบประกาศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ดูสิ่งพิมพ์ เอกสารเผยแพร่ เนื้อหาที่ดูส่วนใหญ่เป็นการโฆษณาสินค้า

2.6 สื่อบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะพูดคุยกับเพื่อนร่วมงานมากที่สุด เนื้อหาที่คุยเป็นประจำส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับงานที่ทำในโรงงาน เมื่อมีปัญหาทางสุขภาพอนามัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์

3. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน
 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้ยินคำว่า “โรคจากการทำงาน” และการเจ็บป่วยจากการทำงานโดยมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่อไปนี้
- 3.1 สื่อมวลชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้เรื่องโรคจากการทำงานผ่านสื่อโทรทัศน์บ่อยที่สุด
- 3.2 สื่อเฉพาะกิจ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานผ่านสื่อเฉพาะกิจ (โปสเตอร์, แผ่นพับ, เอกสารเผยแพร่)
- 3.3 สื่อบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้เรื่องเกี่ยวกับโรคจากการทำงานจากเพื่อนและบิดามารดา,ญาติพี่น้อง กลุ่มตัวอย่างรู้เรื่องโรคจากการทำงานผ่านบุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ประกันสังคมน้อยมาก
- เมื่อพิจารณาข้อมูล ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ผ่านสื่อต่าง ๆ ของผู้ใช้แรงงานจัดอยู่ในระดับ “น้อยมาก”

4. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความน่าเชื่อถือของสื่อประเภทต่าง ๆ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน

วิทยุ	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความน่าเชื่อถือปานกลาง
โทรทัศน์	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความน่าเชื่อถือมาก
หนังสือพิมพ์	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความน่าเชื่อถือปานกลาง
นิตยสาร	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความน่าเชื่อถือปานกลาง
วิดีโอ / ภาพยนตร์	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความน่าเชื่อถือปานกลาง
โปสเตอร์ แผ่นพับ เอกสารเผยแพร่	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความน่าเชื่อถือปานกลาง
บุคลากรทางการแพทย์	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความน่าเชื่อถือมาก

5. ความรู้ ทัศนคติ ความตระหนัก พฤติกรรม ในการป้องกันโรคจากการทำงาน

5.1 ความรู้เรื่องโรคจากการทำงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้เรื่องโรคจากการทำงานอยู่ในระดับดี โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รู้คำจำกัดความของโรคจากการทำงานและรู้ว่าโรคจากการทำงานสามารถป้องกันได้ถึงร้อยละ 90 ผู้ใช้แรงงานร้อยละ 80 รู้ว่าสภาพการทำงานที่มีความเครียดเป็นสาเหตุให้เกิดโรคจากการทำงาน กลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งสามารถแยกความเจ็บป่วยแบบปกติกับการเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานได้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 93.2 ทราบว่าสารเคมีต่าง ๆ ที่

เป็นโทษต่อสุขภาพควรที่จะหลีกเลี่ยง แต่มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 33 เท่านั้นที่ทราบว่าปัจจุบันมีกฎหมายคุ้มครองผู้เป็นโรคจากการทำงาน สำหรับประเด็นคำถามที่สีกกลงไปถึงรายละเอียดของอาการของโรคจากการทำงานเช่นการได้รับสารตะกั่วในทีเดียวกัน พร้อมกันจะพบสารตะกั่วไม่เท่ากันและอาจไม่ป่วยเหมือนกันมีกลุ่มตัวอย่างเพียงส่วนน้อย เท่านั้นที่ตอบได้

5.2 ทักษะคิดต่อโรคจากการทำงาน โดยรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการป้องกันตนเองจากโรคจากการทำงาน ในบางข้อมีทัศนคติที่ไม่ส่งเสริมการป้องกันโรคจากการทำงานกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า โรคจากการทำงานไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ความเครียดจากการทำงานเป็นของธรรมดา และอาการปวดเมื่อย แขนขา อ่อนแรงเป็นของธรรมดาที่ทุกคนต้องเป็นและควรทำงานให้มากที่สุดตอนอยู่ในวัยหนุ่มสาวแล้ว ไปพักผ่อนแทน

5.3 ความตระหนักต่อโรคจากการทำงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตระหนัก ในการป้องกันโรคจากการทำงาน โดยเฉพาะในเรื่องความจำเป็นที่จะต้องศึกษาวิธีการทำงานก่อนที่จะทำงานที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพ โดยข้อนี้กลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งมีความตระหนักในระดับมากที่สุด แต่กลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยที่จะทำงานให้ได้เงินมากที่สุด ถึงแม้จะเหนื่อยบ้างก็ต้องอดทน

5.4 พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรม ในการป้องกันโรคจากการทำงานในระดับสูง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าได้ทำงานด้วยความระมัดระวังและหาวิธีการทำงานที่ปลอดภัยต่อสุขภาพของตนเองเสมอ และปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยด้านสุขภาพที่โรงงานกำหนดไว้ รวมทั้งการรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะและหาทางพักผ่อนให้เพียงพอ แต่ในเรื่องของการรงคทำงานล่วงเวลา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติเพียงบางครั้งเท่านั้น เมื่อมีอาการไม่สบาย

6. การถ่ายทอดข่าวสารโรคจากการทำงาน ในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยพูดคุยเกี่ยวกับโรคจากการทำงานรวมทั้งเรื่องสุขภาพอนามัยทั่ว ๆ ไปและการเจ็บป่วย อันเนื่องมาจากการทำงาน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยคุยกับเพื่อนร่วมงานมากที่สุด มากกว่า สัปดาห์ละครั้ง

7. ทักษะคิดต่อการดำรงชีพ การทำงาน การใช้เวลาว่างและความมุ่งหวังในชีวิต ความพอใจในงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พอใจในงานที่ทำในปัจจุบัน ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุข กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าความสุขคือการมีฐานะการเงินที่มั่นคง ครอบครัวมีความสุข รู้จักพอใจในสิ่งที่มี มองโลกในแง่ดีและมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ส่วนการใช้เวลาว่างในวันหยุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์ และฟังวิทยุ รองลงมาคือซื้อป๊อปปี้ และอ่านหนังสือ

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 3 ข้อ เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยแล้วปรากฏว่ามีทั้งที่เป็นไปตามสมมติฐานและไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยทางประชากรที่แตกต่างกัน (เพศ อายุ รายได้ สถานภาพการสมรส การศึกษา สถานภาพจ้าง ระยะเวลาการทำงาน) จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไป พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ที่เป็นไปตามสมมติฐาน

- 1.1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปแตกต่างกันตามตัวแปร “เพศ”
- 1.2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปแตกต่างกันตามตัวแปร “สถานภาพการสมรส”
- 1.3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปแตกต่างกันตามตัวแปร “ระยะเวลาในการทำงาน”
- 1.4 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปแตกต่างกันตามตัวแปร “รายได้”

ที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

- 1.5 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานไม่แตกต่างกันตามตัวแปร “เพศ”
- 1.6 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปไม่แตกต่างกันตามตัวแปร “อายุ”
- 1.7 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานไม่แตกต่างกันตามตัวแปร “อายุ”
- 1.8 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานไม่แตกต่างกันตามตัวแปร “สถานภาพการสมรส”
- 1.9 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปไม่แตกต่างกันตามตัวแปร “ระดับการศึกษา”
- 1.10 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานไม่แตกต่างกันตามตัวแปร “ระดับการศึกษา”
- 1.11 พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานไม่แตกต่างกันตามตัวแปร “ระยะเวลาในการทำงาน”

1.12 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันตามตัวแปร
“รายได้”

สมมุติฐานข้อที่ 2 ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานจะมีความสัมพันธ์
กับตัวแปรต่อไปนี้

- พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไป
- พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน
- ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน
- ทักษะติดต่อโรคจากการทำงาน
- ความตระหนักต่อโรคจากการทำงาน

ผลการทดสอบสมมุติฐานเป็นดังนี้

2.1 ที่เป็นไปตามสมมุติฐาน

2.1.1 พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติ
กรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไป

2.1.2 พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานมีความสัมพันธ์กับทักษะติดต่อ
โรคจากการทำงาน

2.2 ที่ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

2.2.1 พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติ
กรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน

2.2.2 พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับระดับ
ความรู้เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน

2.2.3 พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับความ
ตระหนักต่อโรคจากการทำงาน

สมมุติฐานข้อที่ 3 ตั้งไว้ว่า ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร
โดยทั่วไป พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ระดับความรู้ ทักษะติดต่อ ความ

ตระหนักต่อโรคจากการทำงานและพฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมุติฐานเป็นดังนี้

3.1 ที่เป็นไปตามสมมุติฐาน

- 3.1.1 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไปแตกต่างกัน
- 3.1.2 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานแตกต่างกัน
- 3.1.3 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้เกี่ยวกับโรคจากการทำงานแตกต่างกัน
- 3.1.4 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีความตระหนักต่อโรคจากการทำงานแตกต่างกัน
- 3.1.5 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานแตกต่างกัน

3.2 ที่ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

- 3.2.1 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อโรคจากการทำงานไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไป

1.1 ด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน พบว่าสื่อมวลชนที่ผู้ใช้แรงงานเปิดรับมากที่สุด คือ สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ มากกว่าสื่อมวลชน และสื่อบุคคลอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาสุขภาพจิตในกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ : ภาคอุตสาหกรรมของสำนักงาน ป.ป.ส. (2536)” โดยเฉพาะช่อง 7 จะเป็นช่องที่ผู้ใช้แรงงานเปิดรับข่าวสารมากที่สุด

พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อวิทยุและโทรทัศน์ ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการเปิดรับไปเรื่อย ๆ ไม่สามารถระบุเวลาที่แน่นอนได้ เนื่องจากมีเวลาว่างที่ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสภาพการเข้างาน โดยจากการถามข้อมูลการทำงานของผู้ใช้แรงงานพบว่า ผู้ใช้แรงงาน จะ

ทำงานกะกลางวัน กับการทำงานกะกลางคืน สลับกัน คนละ 2 อาทิตย์ คนที่ทำงานกะเช้าก็จะมีเวลาว่างช่วงค่ำ คนที่ทำงานกะกลางคืนก็จะว่างช่วงกลางวัน

เนื้อหาสื่อวิทยุและโทรทัศน์ที่ผู้ใช้แรงงานเปิดรับมากที่สุด คือ เนื้อหาเกี่ยวกับความบันเทิง มีเนื้อหาทางด้านสุขภาพน้อยมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้ใช้แรงงาน ต้องการผ่อนคลายความเครียดหลังจากเลิกงาน จึงไม่ต้องการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาที่หนักขึ้นไปอีกซึ่งสื่อวิทยุและโทรทัศน์นี้สามารถตอบสนองความต้องการได้ดี เนื่องจากมีความสะดวกเปิดรับง่าย และมีการพัฒนารูปแบบและคุณภาพของรายการอยู่เสมอ วิทยุเป็นการสื่อสารโดยใช้ระบบกระจายเสียง ซึ่ง นภาพกรณ์ อังริยะกุล (มสช : 13,16) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยระบบกระจายเสียงว่า เป็นสื่อชนิดหนึ่งที่สามารถเข้าถึงผู้รับได้ฉับพลันทันทีและอย่างกว้างไกลนอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่ส่งความหมายให้แก่ผู้รับได้โดยผู้รับใช้อวัยวะสัมผัสเพียงอย่างเดียว คือ “หู” ในการรับฟัง ถึงแม้ว่าผู้รับจะอ่านหนังสือไม่ออกหรือไม่ได้ศึกษาเล่าเรียน ก็สามารถรับข่าวสารรับความรู้ความบันเทิงได้อย่างเต็มที่ สื่อโทรทัศน์ ก็มีจุดเด่น คือ มีภาพที่เคลื่อนไหวได้ พร้อมมีเสียง ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ดังที่ แชรรมม์ (Schramm 1954 : pp 3-26 อ้างถึงใน ชวรัตน์ เชิดชัย 2527 : 171) ได้ให้หลักทั่วไปอันเป็นเหตุผลของการเลือกรับสื่อว่า คนย่อมจะเลือกสื่อที่ใช้ความพยายามน้อยที่สุด (least effort) และได้ผลประโยชน์ตอบแทนที่ดีที่สุด (promise of reward)

ส่วนหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้อ่านเนื่องจากมีเวลาว่างน้อย โดยผู้ใช้แรงงานจะอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด เนื้อหาที่ดูส่วนใหญ่ก็เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความบันเทิงเช่นเดียวกับสื่อวิทยุ โทรทัศน์

1.2 สื่อเฉพาะกิจ เช่น โปสเตอร์ เอกสารเผยแพร่ แผ่นพับ ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้เปิดรับ และส่วนใหญ่ดูเนื้อหาโฆษณาสินค้า

1.3 สื่อบุคคล พบว่า ผู้ใช้แรงงานมีการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อนและหัวหน้างาน และมีการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่แรงงาน และประกันสังคมน้อยมาก

เนื้อหาที่พูดคุยกับสื่อบุคคลส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับงานที่ทำในโรงงาน เรื่องเงิน เรื่องการประกอบอาชีพและการพักผ่อน

และเมื่อมีปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ผู้ใช้แรงงานเลือกที่จะปรึกษากับบุคลากรทางการแพทย์มากที่สุด ซึ่งเป็นเรื่องปกติของคนทั่วไป เมื่อมีอาการเจ็บป่วยย่อมต้องปรึกษาแพทย์หรือบุคลากรสาธารณสุข เพราะเป็นบุคคลที่มีความชำนาญ ด้านการบำบัดรักษาและให้คำแนะนำ จึงเป็นบุคคลที่สามารถให้ความไว้วางใจได้มากกว่าสื่อบุคคลอื่น ๆ ส่วนการปรึกษากับ เพื่อน คนรัก คู่

สมรส ในระดับรองลงมานั้นเป็นเพราะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน และมีปฏิสัมพันธ์กับทุกด้าน การสื่อสารเป็นไปได้ทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และปัญหาอื่น ๆ (บุญลือ วันทายนต์ 2520 : 1)

2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน

ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เคยได้ยินเรื่องเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน และการเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานโดยผ่านสื่อดังต่อไปนี้

2.1 สื่อมวลชน ผู้ใช้แรงงานมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานและการเจ็บป่วยจากการทำงาน จากสื่อโทรทัศน์บ่อยมาก รองลงมาคือหนังสือพิมพ์และวิทยุ เนื่องจากสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ผู้ใช้แรงงานเปิดรับมากที่สุด อธิบายได้เช่นเดียวกับการเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไป

2.2 สื่อเฉพาะกิจ ผู้ใช้แรงงานมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานจากสื่อชนิดนี้น้อยมาก อาจเป็นเพราะ

2.2.1 มีการเผยแพร่เรื่องเกี่ยวกับโรคจากการทำงานเป็นสื่อชนิดนี้น้อยเกินไป

2.2.2 ผู้ใช้แรงงานไม่มีเวลามาก เนื่องจากชีวิตประจำวันต้องทำงานแข่งกับเวลา

2.2.3 เนื้อหาของสื่อไม่น่าสนใจ

2.3 สื่อบุคคล พบว่าผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานจากเพื่อนมากที่สุด อธิบายได้ว่า เพื่อนเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดมากที่สุด รองจากบิดามารดา แต่ส่วนใหญ่ผู้ใช้แรงงาน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่หอพัก จึงมีความใกล้ชิดกัน และมีปฏิสัมพันธ์กันทุกด้าน การสื่อสารเป็นไปได้ทุกเรื่อง (บุญลือ วันทายนต์ 2520 : 1) ส่วนการติดต่อกับบุคลากรทางการแพทย์มีน้อย เนื่องจากผู้ใช้แรงงานจะติดต่อเฉพาะในตอนที่มิปัญหาทางสุขภาพเท่านั้น จึงไม่ค่อยได้พบปะกัน ผลการศึกษานี้สอดคล้องงานวิจัยของ วิทยา คุณานานุรักษ์ และคนอื่น ๆ (1983 : 73) ซึ่งศึกษาหญิงอาชีพพิเศษในเมืองพัทยา พบว่าประชากรเกือบทั้งหมดเคยได้ยินคำว่า โรคเอดส์มาก่อน โดยส่วนใหญ่ได้รับความรู้ผ่านเพื่อนร่วมอาชีพและโทรทัศน์

3. ความรู้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องโรคจากการทำงาน โดยทั่วไปอยู่ในระดับดี แต่ความรู้ในระดับเจาะลึกถึงรายละเอียดของโรคแต่ละชนิดยังอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งความรู้ในสิทธิอันพึงมีพึงได้จากการทำงานด้วยโรคจากการทำงาน ยังอยู่ในระดับต่ำ จะเห็นได้ว่า ในเรื่องการคุ้มครองผู้ใช้แรงงานจากโรคจากการทำงานนั้น มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 33 เท่านั้น เมื่อพิจารณาประเด็นคำถามในแต่ละข้อกับจำนวนร้อยละของผู้ตอบถูกแล้วพบว่า ผู้ใช้แรงงานมีความรู้เรื่องโรคจากการทำงานในระดับผิวเผินเท่านั้น แต่ความรู้ในระดับที่สามารถจะพิจารณาอันตราย สาเหตุจากโรค อาการของโรค อันตรายของโรคจากสารเคมีที่มีต่อร่างกาย ยังถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์

4. ทักษะคติ

เมื่อพิจารณาโดยรวม กลุ่มตัวอย่างมีทักษะคติที่ติดต่อการป้องกันโรคจากการทำงาน ได้แก่

1. ทักษะคติของผู้ใช้แรงงานคือ โรคจากการทำงาน : ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่รู้ถึงประโยชน์ จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโรคจากการทำงานและเห็นด้วยว่า โรคจากการทำงานก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม
2. ทักษะคติต่อการป้องกันตนเองจากโรคจากการทำงาน แต่เมื่อพิจารณาทักษะคิตรายข้อแล้วพบว่า มีทักษะคติบางข้อที่ไม่เอื้อต่อการป้องกันโรคจากการทำงาน ประเด็นที่ไม่เอื้อต่อการป้องกันตนเอง ได้แก่ทักษะคติข้อ 3 มีผู้ไม่แน่ใจและเห็นด้วยว่า โรคจากการทำงานไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ถึงร้อยละ 50 ทักษะคตินี้อาจส่งผลให้ผู้ใช้แรงงานปล่อยปละละเลย ไม่หาทางป้องกันสุขภาพของตนเองได้

ข้อ 7 อาการเครียดจากการทำงานเป็นของธรรมดา มีผู้เห็นด้วยถึงร้อยละ 73.3 ทักษะคติข้อ 16 มีผู้เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงร้อยละ 58.1 ในประเด็นตอนหนุ่มสาวเมื่อยังมีแรง ก็ทำงานให้มากที่สุด แล้วไปพักผ่อนตอนแก่ เชื่อมโยงไปถึงพฤติกรรมกาปฏิบัติในข้อการทำงานล่วงเวลา ทักษะคตินี้ไม่เกื้อหนุนให้เกิดการป้องกันตนจากโรคจากการทำงาน

โดยสรุปผู้ใช้แรงงานมีทักษะคติที่เห็นด้วยในประเด็นทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน แต่เมื่อถึงประเด็นเชื่อมโยงไปถึงระดับปฏิบัติเพื่อการป้องกันตนแล้ว ผู้ใช้แรงงานยังมีทักษะคติที่ไม่เอื้อต่อการป้องกันตนจากโรคแต่อย่างใด และถึงแม้โดยรวมจะเห็นด้วยกับการป้องกัน

ตนจากโรคจากการทำงาน แต่เมื่อเจาะลึกไปถึงระดับการปฏิบัติพบว่า บางประเด็นที่มีการปฏิบัติตรงกันข้ามกับทัศนคติ เรื่องนี้สอดคล้องกับเธอสโตน (Thurstone : 1976) ที่กล่าวว่าทัศนคติของคนคนหนึ่งไม่จำเป็นต้องทำนายการกระทำของคนคนนั้น ได้ถูกต้องเสมอไป

5. ความตระหนัก

ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ มีความตระหนักต่อโรคจากการทำงานในระดับ “ตระหนักมาก” แต่เมื่อพิจารณาความตระหนัก รายชื่อ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า มีหลายข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบ “ไม่แน่ใจ” มีจำนวนร้อยละที่สูง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถมีความคิดโน้มน้าวไปยังทางด้านใดด้านหนึ่งได้ ซึ่งถ้าในข้อที่เป็นคำตอบที่ไม่เอื้อต่อการป้องกันโรค เช่น ข้อ 16 มีผู้เห็นด้วยถึงร้อยละ 32.5 ที่ยอมทำงานเสี่ยงต่ออันตรายต่อ สุขภาพ ถ้าได้รับค่าตอบแทนสูง ๆ และมีผู้ไม่แน่ใจว่าควรทำดีหรือไม่ถึงร้อยละ 20.4 เมื่อรวมกันแล้วมีถึงร้อยละ 52.9 ที่อาจยอมเสี่ยงทำงานที่มีอันตรายต่อสุขภาพเพื่อแลกกับเงิน สอดคล้องกับคำตอบในข้อ 14 ที่ว่า ต้องทำงานให้ได้เงินมากที่สุด แม้จะเหน็ดเหนื่อยบ้างก็ต้องอดทน ซึ่งมีผู้เห็นด้วยถึงเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงร้อยละ 48.9 และเมื่อรวมผู้ตอบไม่แน่ใจร้อยละ 12.8 ก็จะเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 61.7 ที่ทำงานเพื่อแลกเงินโดยไม่หวังสุขภาพ ซึ่งขัดแย้งคำตอบแรก ๆ เช่น ในข้อ 5 ที่ว่า เรื่องสุขภาพต้องมาก่อนเรื่องงานมาทีหลัง ซึ่งมีผู้ตอบเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงร้อยละ 77.7 แต่ถ้าพิจารณาคำตอบในข้อ 13 ที่ว่างานบางอย่างที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพ ต้องศึกษาวิธีการทำงานเสียก่อน มีผู้ตอบเห็นด้วยถึงเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงร้อยละ 93.7 อาจพอที่จะสรุปได้ว่า ผู้ใช้แรงงานอาจเตรียมตัวป้องกัน สุขภาพตนเอง ก่อนที่จะทำงานที่เสี่ยงอันตราย ซึ่งจัดได้ว่ามีความตระหนักต่อโรคจากการทำงานในระดับดี อย่างไรก็ตาม ความตระหนักเป็นเรื่องของอารมณ์หรือความรู้สึก จะวัดความสม่ำเสมอได้ยาก

6. พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงาน

เป็นข้อคำถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างตอบว่า ปฏิบัติ ปฏิบัติบางครั้ง หรือไม่ปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคจากการทำงานในระดับ “มากที่สุด” คือเป็นการป้องกันตนเองในระดับสูง เมื่อวิเคราะห์คำถามบางข้อ มีพฤติกรรมบางอย่างที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคจากการทำงานได้ เช่น การทำงานล่วงเวลาในวันหยุด โดยมีผู้ที่ตอบว่า ทำงานวันหยุดเสี่ยงต่อการเป็นโรคจากการทำงานได้ เช่น การทำงานล่วงเวลาในวันหยุด โดยมีผู้ที่ตอบว่า ทำงานวันหยุดบางครั้งถึงทำเป็นประจำถึงร้อยละ 80.1 ซึ่งจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างพบว่า ใน

วันธรรมดาส่วนใหญ่ก็มีการทำงานล่วงเวลาอยู่แล้ว โดยเรียกว่า “โอvertime” เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ซึ่งหมายความว่า ในวันธรรมดาผู้ใช้แรงงานต้องใช้เวลาทำงานอยู่ในโรงงานไม่ต่ำกว่า 10 ชั่วโมง และต้องมาทำล่วงเวลาในวันหยุด (ปกติคือวันอาทิตย์) ถือว่าเป็นการทำงานที่หักโหมและอาจเกิดความเครียด มากเกินไป โดยเฉพาะการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงอันตรายต่อสุขภาพสูง พฤติกรรมในการทำงานล่วงเวลานี้สอดคล้องกับข้อจำกัดทัศนคติและความตระหนักในเรื่องของการทุ่มเทการทำงานให้มากที่สุด เพื่อผลตอบแทนในเรื่องของเงินค่าจ้าง

ข้อที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่ง ก็คือ ข้อที่ 2 มีกลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 19.1 ที่มีพฤติกรรมสัมผัสกับสารเคมีอยู่เสมอ โดยไม่ใช้เครื่องมือป้องกัน และร้อยละ 44.0 ที่บางครั้งทำงานสัมผัสสารเคมีโดยไม่ใช้เครื่องมือป้องกัน รวมแล้วกลุ่มตัวอย่างที่มีโอกาสทำงานสัมผัสกับสารเคมีโดยตรงมีถึงร้อยละ 63.1 ซึ่งนับเป็นสัดส่วนที่สูงและเสี่ยงอันตรายต่อสุขภาพมาก และถ้ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทำงานสัมผัสกับสารเคมีโดยตรงแล้ว พฤติกรรมป้องกันอื่น ๆ เช่น การออกกำลังกาย, การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ก็ลดความสำคัญลง พฤติกรรมในข้อ 8 มีกลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 15.2 ที่ไม่ลาพักก่อนทันทีเมื่อมีอาการเจ็บปวด คลื่นไส้ และมีกลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 60.7 ที่ปฏิบัติในบางครั้ง รวมแล้วร้อยละ 75.9 ของกลุ่มตัวอย่างที่ออกหน้าทำงานเมื่อมีอาการเจ็บป่วย ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้อาจนำไปสู่การเจ็บป่วยที่รุนแรงได้

โดยสรุป ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในการป้องกัน โรคจากการทำงานในระดับสูงอาจอธิบายว่าคนงานป้องกันตนเองในระดับหนึ่ง แต่ไม่สามารถสรุปได้แน่นอนว่าพฤติกรรมเหล่านั้นจะสามารถป้องกันโรคจากการทำงานได้ทั้งหมด เนื่องจากมีปัจจัยก่อโรคอย่างอื่นอีกมาก มีพฤติกรรมบางอย่างที่ตอบขัดแย้งกันเช่น ข้อ 1 ที่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 73.6 ตอบว่า ได้ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยด้านสุขภาพที่โรงงานกำหนดไว้เป็นประจำ แต่ในข้อ 2 กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 63.1 ที่มีพฤติกรรมสัมผัสโดยตรงกับเคมีโดยตรงเสมอ โดยไม่ใช้เครื่องมือป้องกัน อาจเป็นไปได้ว่า กฎความปลอดภัยในที่ทำงานมิได้กำหนดมาตรการป้องกันในด้านนี้ หรือกลุ่มตัวอย่างละเลยการปฏิบัติในข้อนี้แต่ไปปฏิบัติในข้ออื่น

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยทางประชากรที่แตกต่างกัน (เพศ อายุ รายได้ สถานภาพ การสมรส การศึกษา สภาพการจ้าง ระยะเวลาการทำงาน) จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไป พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ที่แตกต่างกัน ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานในบางตัวแปรคือ

1.1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปมีความแตกต่างกันตามตัวแปร “เพศ”

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปมีความแตกต่างกันตามตัวแปร “เพศ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคนงานชายมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปสูงกว่าคนงานหญิง ผลการทดสอบสมมติฐานข้อนี้สอดคล้องกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลของเคอเฟลอร์ (DeFleur, 1966) ซึ่งกล่าวว่า ปัจจัยทางด้านบุคคลถือเป็นปัจจัยที่สำคัญมากทางการสื่อสาร การตัดสินใจเลือกรับข่าวสารอาจมีสาเหตุจากการที่บุคคลนั้น ๆ มีสิ่งสะสมอยู่ในตัวของบุคคลมาตั้งแต่เกิด (Predisposition) แตกต่างกัน ทฤษฎีได้รับการพัฒนามาจากแนวความคิดเรื่องสิ่งเร้าและการตอบสนอง (S-R Theory) และได้นำมาประยุกต์ใช้อธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารไว้ว่า ผู้รับสารที่มีคุณลักษณะต่างกัน จะมีการเปิดรับสื่อแตกต่างกัน

โดยที่ลักษณะการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมของผู้ใช้แรงงานของผู้หญิง และผู้ชายมีความแตกต่างกัน ผู้ชายส่วนใหญ่จะทำงานในหน้าที่ช่างเทคนิค ช่างไฟฟ้า ควบคุมเครื่องจักร ไม่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิต ส่วนผู้หญิง ทำงานตามสายพานการผลิต มีการกำหนดโควต้า และต้องทำงานให้ได้ตามเป้าหมาย ส่วนใหญ่ต้องทำงานล่วงเวลา ผู้หญิงจึงใช้เวลาส่วนใหญ่ในแต่ละวันอยู่ในโรงงาน โอกาสและความพร้อมที่จะเปิดรับข่าวสารจึงมีน้อยกว่าผู้ชาย ในเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของชรัมม์ (Schramm, 1954) ที่กล่าวว่า คนจะเลือกที่มีความพยายามน้อยที่สุดในการรับสื่อ ซึ่งมาจากหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น ความพร้อม (availability) ความสะดวก และค่าใช้จ่ายที่จะซื้อสื่อ (expense) และเวลา (time) สมมติฐานข้อนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ คาร์ณี ถนอม (2532) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารรัฐสภาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นชายและหญิง มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารรัฐสภาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปมีความแตกต่างกันตามตัวแปร “สถานภาพสมรส”

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปมีความแตกต่างกันตามตัวแปร “สถานภาพสมรส” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่แต่งงานแล้วมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปมากกว่าผู้ที่ยังไม่ได้แต่งงาน

เรื่องนี้อธิบายได้โดยอาศัยหลักทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้ที่แต่งงานแล้ว ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงวิถีในการดำรงชีวิต จากที่เคยอยู่คนเดียว ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเป็นการอยู่ร่วมกัน เป็นครอบครัว

ครัว เป็นกลุ่ม และมีสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้น ลักษณะการเปิดรับข่าวสารเปลี่ยนแปลงจากสื่อ
 สารเพื่อตนเองเพียงคนเดียวเป็นการสื่อสารแบบกลุ่ม รวมทั้งมีกิจกรรมในชีวิตประจำวันมากขึ้น

ประมะ สตะเวทิน; 2538 : 91 กล่าวว่า ครอบครัวเป็นกลุ่มปฐมภูมิกลุ่มหนึ่ง ความสัมพันธ์
 ของบุคคลกับกลุ่มปฐมภูมิต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมต่าง ๆ รวมทั้ง
 พฤติกรรมในการสื่อสารของคนด้วย

1.3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไป มีความแตกต่างกันตามตัวแปร “ระยะเวลาการ
 ทำงาน”

พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารทั่วไปมีความแตกต่างกันตามตัวแปร “ระยะเวลาการ
 ทำงาน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยผู้ใช้แรงงานที่มีระยะเวลาในการทำงาน 2-4 ปี เปิดรับ
 ข่าวสารโดยทั่วไปมากกว่า ผู้ใช้แรงงานที่มีระยะเวลาทำงานต่ำกว่า 2 ปี และมากกว่าผู้ใช้แรงงานที่มี
 ระยะเวลาทำงานมากกว่า 4 ปี

เรื่องนี้อธิบายได้ว่า ผู้ใช้แรงงานที่ทำงาน 2-4 ปี อาจมีความพร้อมในปัจจัยหลาย ๆ ด้าน
 เช่น ได้ทำงานมาเป็นระยะเวลามากพอที่จะคุ้นเคยกับสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ ของผู้ใช้แรงงาน
 ในทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีเงินออมมากพอที่จะหาซื้อสื่อมาเป็นเจ้าของได้ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ
 หนังสือพิมพ์ ทางสังคม ได้แก่ มีการติดต่อกับบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ได้รู้จักกับผู้คนมากขึ้น มี
 ประสบการณ์มากขึ้น ส่วนผู้ใช้แรงงานที่มีระยะเวลาทำงานต่ำกว่า 2 ปี มีการเปิดรับข่าวสารโดยทั่ว
 ไปน้อยกว่า อาจเป็นเพราะยังใหม่ต่อการทำงาน ทั้งในสภาพเศรษฐกิจ เช่น ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น
 ประกอบอาชีพ ยังต้องมีการระงับในการใช้จ่าย เป็นช่วงที่ต้องทำงานหนัก ต้องเก็บออมเงิน ยังไม่มีการ
 ซื้อหาสื่อต่าง ๆ เป็นของตนเอง ในทางสังคมอาจยังไม่ได้รู้จักคบหากับบุคคลต่าง ๆ มากนัก ความ
 พร้อมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปจึงมีน้อยกว่า ส่วนผู้มีระยะเวลาการทำงานมากกว่า 4 ปี มีการ
 เปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปน้อยกว่า อาจเกิดจากการที่มีอายุมากขึ้น จึงลดการเปิดรับข่าวสารที่ไม่
 จำเป็นลง โดยในการเปิดรับข่าวสารนั้นจะมีระดับการเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ จากวัยเด็กถึงวัยหนุ่ม
 สาวและค่อยลดลงเมื่ออายุสูงขึ้นเรื่อย ๆ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529)

1.4 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไป มีความแตกต่างกันตามตัวแปร “รายได้”

ผู้ใช้แรงงานที่มีรายได้สูงกว่ามีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปมากกว่าผู้ใช้แรงงาน
 ที่มีรายได้ต่ำกว่า ประมะ สตะเวทิน, 2538 กล่าวว่า รายได้ของคนย่อมเป็นเครื่องกำหนดความ
 ต้องการของคนตลอดจนกำหนดความคิดของคนเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และพฤติกรรมต่าง ๆ คนที่มี
 ฐานะดี หรือรายได้สูงยังมักใช้สื่อมวลชนมากด้วย

ผู้ใช้แรงงานที่มีรายได้สูงกว่า ย่อมมีโอกาสที่จะแสวงหาสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์มาเป็นเจ้าของได้มากกว่า จึงมีโอกาสเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไปได้มากกว่า ผลการทดสอบสมมติฐานข้อนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณิ โพธิ์ศรี เรื่องการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขต กรุงเทพมหานคร พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสาร

สมมติฐานข้อที่ 2 ตั้งไว้ว่าพฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานมีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่อไปนี้

1. พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไป
2. พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน
3. ความรู้เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน
4. ทักษะติดต่อโรคจากการทำงาน
5. ความตระหนักต่อโรคจากการทำงาน

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานมีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่อไปนี้

1. พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไป
2. ทักษะติดต่อโรคจากการทำงาน

1. พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไป

เรื่องนี้อธิบายได้ว่า พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงาน เป็นพฤติกรรมที่เรียกว่า พฤติกรรมทางสุขภาพ โดยที่ ฮอคบาม (Hochbaum) และคณะได้สรุปว่า คนจะแสดงพฤติกรรมทางสุขภาพเมื่อบุคคลนั้นมีความต้องการหรือค่านิยมที่จะหลีกเลี่ยงความเจ็บไข้ หรือมีความต้องการที่จะมีสุขภาพดีขึ้น และบุคคลมีความเชื่อว่าพฤติกรรมทางสุขภาพนั้น ๆ จะช่วยป้องกันหรือบรรเทาอาการเจ็บไข้ได้ และตนเองสามารถจะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ และการมีพฤติกรรมในการป้องกันที่ถูกต้องได้ ก็ต้องอาศัยการรับรู้ข้อมูลที่ถูกต้อง ข่าวสารเป็นปัจจัยที่สำคัญในการประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ความต้องการข่าวสารจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อบุคคลนั้นต้องการข้อมูลในการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

สมมติฐานข้อนี้สอดคล้องกับแนวคิดของเมอร์ริลและโลเวนสไตน์ (Merrill & Lowenstein) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้มีการใช้สื่อ คือ ประโยชน์ใช้สอยของตัวเอง (Self-aggradizement) โดยสรุปว่า โดยพื้นฐานของมนุษย์เป็นผู้เห็นแก่ตัวในฐานะที่เป็นผู้รับ

ข่าวสารจึงต้องแสวงหาและใช้ข่าวสารบางอย่างที่จะใช้เป็นประโยชน์แก่ตนเองเพื่อให้ความคิดของตนเองบรรลุผล

งานวิจัยของสาวิตรี สุตรา (2539) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม การยอมรับของชาวชนบทในจังหวัดสุรินทร์พบว่า การเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับของประชาชน

ต้องฤดี ปุณณกัณฑ์ (2534) ศึกษาเรื่องการเปิดรับการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมของประชาชนตามโครงการ ขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า “การเปิดรับข่าวสารทั้งจากสื่อมวลชนและการสื่อสารบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน”

2. พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโรคจากการทำงาน

ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโรคจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ฟิชบายน์ (Fishbein; 1967) กล่าวว่าทัศนคติคือความโน้มเอียงซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ที่แสดงตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางสนับสนุนหรือไม่สนับสนุน ทัศนคติเกิดขึ้นก่อนพฤติกรรมและทัศนคติเป็นเครื่องหมายกำหนดพฤติกรรมของบุคคล

ชาติติยะ วรรณสูตร (2516) อธิบายว่า ทัศนคติหมายถึงความรู้สึกที่คนเรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งก็ตาม ในลักษณะที่เป็นอัตวิสัย (subjective) อันเป็นพื้นฐานเบื้องต้นหรือมีผลให้เกิดการกระทบหรือแสดงออกที่เรียกว่า “พฤติกรรม”

สุรพงษ์ โสชนะเสถียร (2533) กล่าวว่าทัศนคติเป็นดัชนีชี้ว่าคุณคนนั้นคิดและรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็นมิติของการประเมินเพื่อแสดงว่าชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็นหนึ่ง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นการสื่อสารภายในบุคคล (Intrapersonal Communication) ที่เป็นผลกระทบมาจากการรับสาร อันจะส่งผลถึงพฤติกรรมต่อไป

จากการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่างชาย ซึ่งทำงานแผนกจุ่มตะกั่วพบว่า การที่ต้องหาทางป้องกันตนเองจากอันตรายของสารเคมีเนื่องจากเคยมีประสบการณ์ที่เกิดจากสารละลายกระเด็นถูกเสื้อผ้าและทะลุเป็นรูซึ่งคิดว่าหากกระเด็นถูกผิวหนังอาจเป็นอันตรายต่อร่างกายได้ และกลิ่นของสารเคมีก็ทำให้เกิดอาการแสบจมูก ปวดศีรษะ และจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างหญิง ซึ่งเป็นพนักงานหญิงในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่งทำหน้าที่จี้ตะกั่ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอาการเวียน

ศีรษะ คลื่นไส้ทุกครั้งที่ได้กลิ่นสารเคมี ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้อาจเป็นสิ่งเร้าให้เกิดพฤติกรรม ป้องกันอันตรายจากการทำงานของผู้ใช้แรงงาน

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุณี บุญนิพัทธ์ (2539) ซึ่ง ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความตระหนัก ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมเรื่อง สิ่งแวดล้อมของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรม เขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า "ทักษะคิดที่มีต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม"

สุกัญญา อามีน (2539) ศึกษาความรู้และทักษะคิดที่มีต่อการปลูกถ่ายอวัยวะของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะคิดที่มีต่อการปลูกถ่ายอวัยวะมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการมีส่วนร่วมในโครงการเกี่ยวกับการปลูกถ่ายอวัยวะ

สุมาลี ตั้งจิตต์ศีล (2537) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ กับความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าทักษะคิดในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ

การที่พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ความรู้ ความตระหนักต่อโรคจากการทำงาน และค่าความสัมพันธ์ที่พบ อยู่ในระดับต่ำ กับตัวแปรการเปิดรับข่าวสารทั่วไป และทักษะคิด อาจเนื่องจากพฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยอุปสรรคหลายชนิด อาจเนื่องมาจากปัญหา อุปสรรค ของผู้รับสาร ตลอดจนสถานการณ์ในการสื่อสารหนึ่ง ๆ เช่น ปัญหาการตีความในเนื้อหา สารไม่ถูกต้อง ระดับการศึกษา ศักยภาพในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร สื่อชนิดต่าง ๆ ลักษณะ ปัจจัยส่วนบุคคล รวมทั้งวิถีการดำเนินชีวิตอีกด้วย

สมมติฐานที่ 3 ตั้งไว้ว่าผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่ม มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไป พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ความรู้ ทักษะคิด ความตระหนัก และ พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานต่างกัน

ผลการทดสอบที่เป็นไปตามสมมติฐาน มีดังนี้

- 3.1 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่ม มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทั่วไปต่างกัน
- 3.2 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานต่างกัน
- 3.3 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีความรู้เกี่ยวกับโรคจากการทำงานต่างกัน
- 3.4 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีความตระหนักต่อโรคจากการทำงานต่างกัน

3.5 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานต่างกัน

ผลการทดสอบที่ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน มีดังนี้

3.6 ผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อโรคจากการทำงานไม่แตกต่างกัน

ในเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์สภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ใช้แรงงานที่แตกต่างกัน เพื่อทดสอบว่าผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไป การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ความรู้ ทัศนคติ ความตระหนักต่อโรคจากการทำงาน และพฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานแตกต่างกันหรือไม่ ผลการทดสอบปรากฏว่า มีความแตกต่างเกือบทั้งหมด ยกเว้นทัศนคติต่อโรคจากการทำงานเท่านั้น ที่ไม่มีความแตกต่างมีรายละเอียดดังนี้คือ

3.1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไป

ผู้ใช้แรงงานใน โรงงานที่มีความเสี่ยงสูง มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทั่วไป แตกต่างกับผู้ใช้แรงงานใน โรงงานที่มีความเสี่ยงต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ใช้แรงงานที่มีความเสี่ยงต่ำกว่ามีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยทั่วไปสูงกว่า

เชอรัมม์ (Schramm 1954) กล่าวถึงพฤติกรรมการเลือกรับข่าวสารของมนุษย์ว่ามีองค์ประกอบที่มีบทบาทสำคัญคือ

1. ประสบการณ์ ทำให้ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารต่างกัน
2. การประเมินสารประโยชน์ของข่าวสาร โดยผู้รับสารแสวงหาข่าวสารเพื่อตอบสนองของวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง
3. ภูมิหลังต่างกัน ทำให้มีความสนใจต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อม ทำให้มีความแตกต่างในพฤติกรรมการเลือกรับสื่อ และเนื้อหาสาร

จากความแตกต่างในกระบวนการผลิตของ โรงงานทั้งสองประเภท โดยโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีความเสี่ยงสูง มีแบบแผนการผลิตแบบเร่งกระบวนการผลิต มีการกำหนดโควตา และเป้าหมายขั้นต่ำ โดยการให้รางวัลใจ ผู้ใช้แรงงานจึงต้องทำงานให้ได้มากที่สุด โดยการทำงานล่วงเวลา จึงทำให้เวลาเป็นส่วนตัวน้อยลง โอกาสที่และความพร้อมที่จะเปิดรับข่าวสารจึงมีน้อยกว่าผู้ใช้แรงงานใน โรงงานที่มีความเสี่ยงต่ำ ซึ่งมีรูปแบบของการผลิตที่แตกต่างออกไป

ชราวม (Schramm, 1954) อธิบายว่า คนจะรับสื่อได้ต้องมาจากปัจจัยหลายปัจจัยเช่น ความพร้อม (Availability) และความสะดวก ค่าใช้จ่ายที่จะใช้สำหรับซื้อสื่อ (Expense) เวลา (time) ที่รับสื่อ ซึ่งข้อมแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล รวมทั้งบทบาท นิสัย และประเพณีนิยม ซึ่งรวมกันเป็นกิจกรรมอันเป็นพฤติกรรมทางสังคม ก็มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อด้วย

3.2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน

ผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงสูงมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานแตกต่างกับผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงสูงมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานมากกว่า

อธิบายได้ว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงอันตรายเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงสูง จำเป็นต้องมีพฤติกรรมในการแสวงหาข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันตนเองมากขึ้น ผู้ใช้แรงงานที่สัมผัสกับปัจจัยอันตราย ต้องแสวงหาข่าวสารต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการรักษาสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อคลายความวิตกกังวล หรือเพื่อความรู้อันใช้ในการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอันตรายต่อสุขภาพเช่น การสัมผัส สารเคมีและวัตถุมีพิษอื่น ๆ จึงเป็นตัวกระตุ้น ให้ผู้ใช้แรงงานเหล่านี้ต้องแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติม ในเรื่องนี้แมคคอมบส์และเบ็คเกอร์ (Mc Combs and Becker , 1979) ได้ให้ความเห็นว่าบุคคลเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน เพื่อสนองตอบความต้องการ คือ เพื่อรับรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตการณ์สิ่งต่าง ๆ รอบตัวจากสื่อมวลชน เพื่อจะได้รู้ทันเหตุการณ์ ทันสมัย และรู้ว่าอะไร เป็นสิ่งสำคัญที่ควรรู้ รวมทั้งเพื่อช่วยตัดสินใจ (Decision) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน การเปิดรับข่าวสาร ทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสภาวะหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้

อีกประการหนึ่งพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานอาจมาจากการได้อยู่ในสังคมของผู้ที่ทำงานในลักษณะเดียวกัน โอกาสที่จะได้พูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน โดยเฉพาะจากสื่อบุคคลจึงมีมากกว่า

มนุษย์ในฐานะที่เป็นผู้รับข่าวสาร ต้องการแสวงหาและใช้ข่าวสารบางอย่างที่จะใช้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และนอกจากนั้นประสบการณ์และปรัชญาแห่งชีวิตก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะกำหนดว่าจะเลือกสื่อและข่าวสารอย่างไร และลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลซึ่งในที่นี้คือ การเป็นพนักงานในสภาพการทำงานที่เสี่ยงอันตรายต่อสุขภาพ ก็ยังมีอิทธิพลต่อการใช้อีกด้วย นอกจากองค์ประกอบทางด้านเพศ อายุ และ การศึกษา

3.3 ความรู้เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน

ผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงสูง มีความรู้เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน มากกว่าผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบสมมติฐานนี้สอดคล้องกับแนวคิดของเบนจามิน บี บลูม ที่ได้กล่าวว่า ความรู้ไม่ว่าระดับใดย่อมมีความสัมพันธ์กับความรูสึกนึกคิดจึงเชื่อมโยงกับสภาพจิตใจในบุคคลต่างกัน อันมีปัจจัยมาจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาและสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลทำให้บุคคลมีความคิดและแสดงออกมาตามความรู้สึกของตนได้ ความรู้จึงเป็นกระบวนการภายในที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลได้ ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงสูง มีโอกาสที่จะได้รู้ ได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัส กับ สภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมากกว่า จึงมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับโรคจากการทำงานมากกว่า

3.4 ความตระหนักต่อโรคจากการทำงาน ผู้ใช้แรงงานใน โรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงสูง มีความตระหนักต่อโรคจากการทำงานมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าผู้ใช้แรงงานใน โรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงสูง มีโอกาสที่ทำงานสัมผัสกับปัจจัยอันตรายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น สารเคมี ความเครียด ความกังวล มากกว่าผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า และมีโอกาสสัมผัสกับปัจจัยอันตรายน้อยกว่าทำให้ประสบการณ์ในการรับรู้อันตรายของผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มต่างกัน และ โดยที่ความตระหนักเป็นสถานะของจิตใจที่เกี่ยวกับความรู้สึก (feeling) ความคิด (idea) และความปรารถนาที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏหนึ่ง ด้วยการพูด เขียน หรือวิธีการอื่น ๆ โดยอาศัยระยะเวลาหรือประสบการณ์หรือสภาพแวดล้อมในชุมชนหรือสิ่งเร้าภายนอก เป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความตระหนักขึ้น (ลดาวัลย์ พอใจ , 2536) ในที่นี้ สภาพการทำงานที่ต้องสัมผัสกับปัจจัยอันตรายต่างกัน ทำให้อารมณ์ ความรู้สึก และความคิด ของผู้ใช้แรงงานทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันด้วย

เนื่องจากผู้ใช้แรงงานมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ต่างกัน ผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงสูง ย่อมมีโอกาสสัมผัสกับปัจจัยอันตรายต่อสุขภาพซึ่งเป็นสิ่งเร้าทำให้เกิดความตระหนักในอันตรายที่จะมีต่อสุขภาพมากกว่า เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1971 :273) กล่าวว่า ความตระหนักเป็นภาวะการณ์ที่บุคคลเข้าใจ หรือสำนึกถึงบางสิ่งบางอย่างของเหตุการณ์ ประสบการณ์หรือวัตถุสิ่งของ เชื่อมโยงไปถึงพฤติกรรมป้องกันตนเองจากโรค ผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงสูงกว่า ย่อมมีความกระตือรือร้น ที่จะแสวงหาข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และเกี่ยวข้องกับสุขภาพของตนเอง มากกว่าปกติ ซึ่งอาจได้จาก สื่อมวลชน ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ สื่อบุคคล ได้แก่ เพื่อน บิดามารดา บุคลากรทางการแพทย์ สื่อเฉพาะกิจ

ได้แก่ โปสเตอร์ เอกสารเผยแพร่ ซึ่งต่างกับผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพต่ำกว่า มีโอกาสสัมผัสกับปัจจัยอันตรายต่อสุขภาพน้อยกว่า มีความตระหนักรู้ต่ำกว่า จึงไม่จำเป็นต้องตื่นตัวแสวงหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับอันตรายต่อสุขภาพเพิ่มเติมมากนัก

3.5 พฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงาน

ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงสูงกับผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงต่ำกว่ามีพฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันโรคจากทำงานสูงกว่าผู้ใช้แรงงานที่มีความเสี่ยงสูง ในทุกข้อ

ถึงแม้การวิจัยครั้งนี้จะพบว่า ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อโรคจากการทำงานของผู้ใช้แรงงานในโรงงานทั้งสองประเภทไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาคำถามพฤติกรรมรายข้อ โดยเฉพาะในข้อ 16 ในประเด็นพฤติกรรม การติดตามข่าวสุขภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน พบว่า ผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการติดตามข่าวสุขภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับโรคจากการทำงานสูงกว่า และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจสรุปได้ว่าเนื้อหาสารที่ผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงต่ำกว่าได้รับนั้น มีประเด็นที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับความต้องการ และผู้ใช้แรงงานให้ความสนใจมากกว่า

ชาร์ล เค อัลคิน (Alkin, 1973: 208) อธิบายว่า บุคคลที่เปิดรับข่าวสารมากมีหูตากว้างไกล มีความรู้ ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมและเป็นคนที่ทันสมัย ทนต่อเหตุการณ์มากกว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย

แคลปเปอร์ (Klapper, 1960) อธิบายว่า นอกจากบุคคลจะเลือกเปิดรับข่าวสารแล้วบุคคลยังเลือกให้ความสนใจต่อข่าวสารที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับหรือเข้ากันได้กับทัศนคติ และความเชื่อดั้งเดิมของบุคคลนั้น ๆ ในขณะที่เดียวกันก็พยายามหลีกเลี่ยงการรับข่าวสารที่ขัดต่อทัศนคติ หรือความคิดดั้งเดิม ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกของเขา จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจ และสับสนได้

ในทางตรงข้าม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้แรงงานในโรงงานที่มีความเสี่ยงสูงกว่า มีพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงานมากกว่า แต่กลับมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันที่ต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีปัจจัยอุปสรรคอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การตีความในเนื้อหาสาร เวลาที่เปิดรับและการให้ความสนใจในข่าวสาร รวมทั้งความไม่แน่นอนและซับซ้อนของข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลที่ว่าด้วยเรื่องสิ่งแวดล้อม สุขภาพและความปลอดภัย รวมทั้งระดับของการให้ความสนใจใน

ปัญหาสุขภาพอาจมีน้อยกว่า ความสนใจในรายได้ที่สูงขึ้นผู้ใช้แรงงานจึงไม่ให้ความสนใจในข่าวสารที่ขัดแย้งกับความต้องการของตน

ในด้านทัศนคติต่อการป้องกันโรคจากการทำงาน ถึงแม้การวิจัยครั้งนี้จะพบว่าทัศนคติต่อโรคโดยรวมจากการทำงานของผู้ใช้แรงงานใน โรงงานทั้งสองประเภทไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาทัศนคติดำเนินรอยย้อนแล้วพบว่า ผู้ใช้แรงงานใน โรงงานที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่เอื้อต่อการป้องกันโรคจากการทำงานสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตาราง) โดยเฉพาะทัศนคติที่เอื้อต่อการป้องกันโรคจากการทำงาน และมีเพียงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีในข้อที่ 2 เท่านั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ทั้งนี้อาจสรุปได้ว่า เนื่องจากไม่มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีจึงมีทัศนคติต่อการป้องกันน้อยกว่า ดังนั้นในการสร้างทัศนคติต่อการป้องกันโรคจากการทำงานของกลุ่มผู้ใช้แรงงานใน โรงงานที่มีความเสี่ยงสูง จึงควรพิจารณาปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบด้วย

งานวิจัยด้านการสื่อสารในภาวะความเสี่ยงบางชิ้น ได้ให้ความสนใจในเรื่องของทัศนคติและความเชื่อของผู้รับสาร โดยได้ระบุถึงเงื่อนไขบางประการที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการตีความ เช่น ประสบการณ์ในเรื่องของความเสี่ยง การรับรู้หรือประเมินระดับของความเสี่ยงด้วยตนเอง ซึ่งพบว่า แต่ละบุคคลและแต่ละกลุ่ม ต่างก็ยอมรับในเรื่องของระดับที่เห็นว่าเสี่ยงต่างกันไป (Covello, 1987 ; Fischhoff, 1995) ขึ้นอยู่กับ ความรู้ที่คิดว่าตนเองสามารถจัดการหรือควบคุมความเสี่ยงได้แค่ไหนและการคาดการณ์หรือประเมินผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยงตลอดจนความเชื่อมั่นหรือยึดถือในค่านิยม และแนวคิดทางสังคมบางประการที่ทำให้เกิดการต่อต้านข้อมูล ความไม่ใส่ใจในการเปิดรับข้อมูลและการขาดความเข้าใจในข้อมูลทางวิทยาศาสตร์

อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการป้องกันจะเกิดขึ้น ได้ก็ต่อเมื่อผู้ใช้แรงงานเห็นคุณค่าของพฤติกรรมนั้น ๆ นอกจากนี้ปัจจัยพฤติกรรมป้องกันที่แตกต่างกัน ย่อมมีตัวแปรอื่น ๆ ร่วมอธิบายด้วย เช่น ระดับความสนใจในสุขภาพของตนเอง เมื่อเปรียบเทียบกับความสนใจในปัญหาเศรษฐกิจที่ผู้ใช้แรงงานเผชิญอยู่ หรือ ปัจจัยระบบการผลิตที่บีบบังคับผู้ใช้แรงงานไม่อยู่ในภาวะที่จะแสดงพฤติกรรมป้องกันสุขภาพของตนได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า การสื่อสารกับพฤติกรรมการป้องกัน โรคจากการทำงานมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และพฤติกรรมการป้องกัน โรคจากการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติ

กรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ใช้แรงงานมีการสื่อสารทาง
ด้านนี้น้อยมาก เนื้อหาที่ได้จากสื่อต่าง ๆ ก็อาจไม่อยู่ในความสนใจ

ดังนั้นเพื่อให้ผู้ใช้แรงงานมีพฤติกรรมป้องกันการโรคจากการทำงาน มีความรู้ ความเข้าใจ
มีทัศนคติ และความตระหนักที่ถูกต้อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรง
งาน หน่วยงานเผยแพร่จึงควรพิจารณาใช้การสื่อสารให้เป็นประโยชน์ในการป้องกัน โรคจากการทำงาน
ให้มากยิ่งขึ้น ในมุมมองของการสื่อสารผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้เผยแพร่ ในฐานะผู้สื่อสาร ควรมีความรู้ในเรื่องโรคจากการทำงาน โดยเฉพาะ
(Expertise) มีความสามารถ และมีทักษะในการสื่อสารเพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความน่าเชื่อถือ (Credibility) คือ ผู้ใช้แรงงานในฐานะผู้รับสารเห็นว่าผู้ทำ
การติดต่อสื่อสารหรือแหล่งสารมีความน่าไว้วางใจ (Trustworthy) ในที่นี้อาจใช้แพทย์, เจ้าหน้าที่
สาธารณสุข ที่ผ่านการอบรมมาเป็นอย่างดี

2. เนื้อหาของสื่อ ได้แก่สาระที่ควรจะให้แก่ กลุ่มเป้าหมาย ควรมีลักษณะการ โน้มน้าวชัก
ชวนให้ร่วมมือกันปฏิบัติ (Persuasive appeal) และเป็นเนื้อหาในเชิงบวก (Positive approach) โดย
ต้องคำนึงถึงว่าเนื้อหาที่จะเผยแพร่ นั้น ยากง่ายต่อความเข้าใจมากน้อยเพียงใดและเป็นทางการมาก
เกินไปหรือห่างไกลจากวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่

3. สื่อ ควรเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ในงานวิจัยนี้พบว่าสื่อวิทยุเป็นสื่อที่ผู้
ใช้แรงงานเข้าถึงมากที่สุด ผู้ใช้แรงงานเปิดรับเพื่อความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะสื่อวิทยุที่
เป็นสถานีท้องถิ่นซึ่งให้ความรู้สึกใกล้ชิดเป็นกันเองและใช้ภาษาในท้องถิ่นนั้น การเผยแพร่ความรู้
เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน ควรมีเนื้อหาสอดแทรกอยู่ในรายการบันเทิง และเนื้อหาไม่ควรกระตุ้น
ความกลัวมากเกินไป อาจเป็นการพุดคุยถึงความห่วงใยในสุขภาพและการป้องกันตนเอง เนื่องจาก
ผู้ใช้แรงงานเปิดรับเพื่อผ่อนคลายความเครียดหลังจากทำงาน หรือเปิดรับช่วงเช้ามีค้ก่อน ไปทำงาน
จึงไม่ต้องการที่จะรับรู้เรื่องหนัก ๆ ส่วนสื่อโทรทัศน์ก็ควรเผยแพร่ในลักษณะเดียวกัน

สื่อเฉพาะกิจ มีการเปิดรับน้อย อาจเป็นเพราะผู้ใช้แรงงาน ไม่มีเวลามากพอที่จะให้
ความสนใจอ่าน เนื่องจากชีวิตประจำวันมีแต่ความรีบเร่ง ออกจากโรงงานก็ต้องการพักผ่อน สื่อ
เฉพาะกิจควรมีลักษณะอ่านง่าย เข้าใจรวดเร็ว จึงควรเผยแพร่โปสเตอร์มากที่สุด และใช้เป็นสื่อ
เสริม เพื่อให้ กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจและปฏิบัติตนในการป้องกัน โรคได้อย่างถูกต้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า บุคลากรด้านสาธารณสุขรวมทั้งเจ้าหน้าที่ประกันสังคม มี
บทบาทในการให้ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องโรคจากการทำงานน้อยมาก ทั้งๆ ที่เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อในการคุ้มครองผู้ใช้แรงงานโดยตรง จึงควรใช้สื่อบุคคลเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ เพราะบุคคลเหล่านี้ทำงานใกล้ชิดกับผู้ใช้แรงงานอยู่แล้ว เนื่องจากต้องมีการตรวจสอบสภาพของผู้ใช้แรงงานเพื่อเฝ้าระวังโรคเป็นระยะ ๆ

เพื่อนร่วมงานมีความใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุดเพราะใช้เวลาอยู่ใกล้ชิดมากที่สุด จึงสมควรใช้เพื่อนร่วมงานให้เป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้และคอยเฝ้าระวังพฤติกรรมการทำงานที่เสี่ยงอันตรายต่อสุขภาพ อาจอยู่ในรูปของการพูดคุย คอยเตือนให้ระวังสุขภาพ และการเฝ้าดูแลกันและกัน

หอพัก ก็เป็นสถานที่ที่ควรมีการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยจากการทำงาน เพราะเป็นแหล่งรวมผู้ใช้แรงงานเป็นกลุ่มก้อนมากกว่า การเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคจากการทำงาน อาจพบอุปสรรคด้านความร่วมมือจากเจ้าของโรงงาน อาจแก้ปัญหาได้โดยการขอความร่วมมือจากเจ้าของหอพักในการเผยแพร่ข่าวสาร

โรคจากการทำงานอาจเป็นเรื่อง "ต้องห้าม" สำหรับบางโรงงาน ซึ่งอาจไม่ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่ หน่วยงานที่มีหน้าที่นี้ควรทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการให้ทราบถึงประโยชน์และสิ่งที่ได้รับจากการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันโรคจากการทำงาน เช่น การที่ผู้ใช้แรงงานมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ จะส่งผลให้มีประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตมากขึ้น เป็นต้น

เวลาว่างเป็นสิ่งที่มีความสำคัญของผู้ใช้แรงงาน ชีวิตประจำวันอยู่ในโรงงานประมาณ 10 ชั่วโมงและมีเวลาว่างเฉพาะวันอาทิตย์และเช้าก่อนไปทำงานเท่านั้น เมื่อมีเวลาผู้ใช้แรงงานจึงพยายามใช้เวลาว่างให้คุ้มค่าที่สุด โดยการหาความบันเทิงผ่อนคลาย, สังสรรค์กันในหมู่เพื่อน และมีเวลาให้กับคนภายนอกน้อยมาก ดังนั้นแนวทางในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคจากการทำงาน ควรใช้เวลาให้น้อยที่สุด แต่คุ้มค่าที่สุด ซึ่งเป็นเรื่องของการวางแผนกลยุทธ์ในการเผยแพร่ว่าจะใช้วิธีใด

ในการเผยแพร่จะไม่เกิดประโยชน์ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการ และทราบเท่าที่รายได้ยังเป็นปัจจัยชี้ขาดของผู้ใช้แรงงานว่าจะตัดสินใจทำหรือไม่ทำงานที่เสี่ยงต่อสุขภาพ ดังนั้นจึงควรให้ความรู้แก่ผู้ใช้แรงงานให้มีความเข้าใจในเรื่องการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง ไม่ทำงานหักโหมเพราะเห็นแก่เงินมากจนเกินไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการศึกษาในเชิงวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของสื่อที่จะใช้เผยแพร่ แต่ละชนิดเพื่อให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย และ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องสำรวจความต้องการของผู้รับเป้าหมาย ว่ามีความสนใจและต้องการเนื้อหา

การป้องกันโรคด้านใดบ้าง จากข้อมูล พบว่า ผู้รับสารยังด้อยความรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารเคมี และมีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นจึงต้องหาวิธีให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้ในประเด็นนี้มากขึ้น

2. ควรมีการวิจัยหาข้อมูลทางด้านระบาดวิทยาเกี่ยวกับโรคจากการทำงานของผู้ใช้แรงงานควบคู่ไปด้วย เนื่องจากข้อมูลทางการเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานของผู้ใช้แรงงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดเผยน้อยมาก และขาดเกณฑ์การพิจารณาเรื่องการเจ็บป่วยจากการทำงานที่แน่นอน

3. ควรมีการศึกษาสถานประกอบการต่าง ๆ ว่ามีแผนการรณรงค์ในการสร้างทัศนคติที่เอื้อต่อการป้องกันโรคจากการทำงาน แก่พนักงานในโรงงานของตนหรือไม่เพียงใด ซึ่งอาจจะนำไปสู่ขั้นตอนของพฤติกรรมต่อไป

4. ควรมีการศึกษาถึงสถานประกอบการ (เจ้าหน้าที่, ผู้บริหาร และเจ้าของสถานประกอบการ) ว่ามีการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ ความตระหนัก และให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคจากการทำงานของผู้ใช้แรงงานรายน้อยเพียงใด ถ้าสถานประกอบการแต่ละแห่งให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว ปัญหาโรคจากการทำงานอาจลดน้อยลง และเกิดความร่วมมือในการป้องกัน และแก้ปัญหาร่วมกัน ระหว่างเจ้าของสถานประกอบการ ผู้ใช้แรงงาน ฯลฯ อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและผลประโยชน์ก็จะตกอยู่กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นการลดภาระของหน่วยงานราชการอีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย